Mezi terminologickým slovníkem a odbornou encyklopedií

KATUŠČÁK, D. - MATTHAEIDESOVÁ, M. - NOVÁKOVÁ, M. *Informačná výchova. Terminologický a výkladový slovník, obor knižničná a informačná veda*. 1. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1998. 375 s.
ISBN 80-08-02818-1

Podstata oboru, jehož označení se ve druhé polovině 20. století pod vlivem různých vnitřních i vnějších okolností často měnilo (knihovnictví, teorie vědecké informace, informatika, sociální informatika, knihovní a informační věda), zůstává stejná. Stále jde o praxi a teorii shromažďování, odborného zpracování, uchovávání a zpřístupňování fondů dokumentů a informací v nich obsažených. Péče o terminologii tohoto oboru, akreditovaného na Slovensku v roce 1994 jako knižničná a informačná veda, má právě zde bohatou a dlouhodobou tradici. Vzhledem k příbuznosti slovenštiny a češtiny se v této péči téměř vždy uplatňovalo české partnerství. Bez této bohaté tradice péče o odbornou terminologii by stěží mohlo vzniknout toto dílo. Škoda, že předmluva slovníku historický vývoj starosti o terminologii v oboru knihovní a informační věda na Slovensku nezmiňuje.

Nepřesný, ba přímo matoucí název slovníku, vysvětluje autor předmluvy D. Katuščák tím, že se slovník podařilo vydat jako 6. svazek rozsáhlé edice terminologických a výkladových slovníků převážně z pedagogických disciplín. Naštěstí podnázev slovníku objasňuje, o jaký druh publikace a o jakou tematickou šíři vlastně jde.

Nicméně toto lexikografické dílo představuje, a to ku prospěchu věci, poněkud více, než deklaruje svým podnázvem. Tím, že jsou v něm zařazeny do výkladu četných hesel historické pasáže, že výklady mnohých hesel přesahují svou strukturou a délkou pouhé strohé definice a že některá hesla doprovázejí ilustrace, tabulky a jiné grafické výtvory, blíží se slovník odborné encyklopedii.

Kromě autorů projektu, editorů a také tří autorů uvedených na titulním listě přispělo do slovníku svými autorizovanými hesly dalších 20 specialistů, převážně vysokoškolských učitelů Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

I když se na slovníku pracovalo 8 let, což ovšem na slovníkové dílo takovéhoto rozsahu není vůbec dlouhá doba, je na něm patrná snaha zařadit na jeho stránky co nejvíce nových výrazů, které souvisejí s rychlým pronikáním počítačových a telekomunikačních technologií do oboru knihovní a informační věda.

Redakci slovníku lze vytknout některé menší nedostatky, např. nedůsledný výběr institucionálních hesel, u některých hesel nepřiměřeně velký rozsah výkladu, strukturální a metodologickou nejednotnost zpracování některých hesel apod. V bibliografickém seznamu umístěném na konci slovníku postrádám řadu záznamů předchozích slovenských a českých slovníků a také slovníků mezinárodních s účastí slovenských ekvivalentů. Nelze si přece představit, že by autoři jednotlivých hesel nenavazovali na své slovenské, popř. i české předchůdce. Vydání jakéhokoli takového slovníku není a nemůže být "stavbou na zelené louce".

Důležité však je, že takové slovníkové dílo, které postrádáme v České republice, na Slovensku vyšlo. Naštěstí příbuznost obou jazyků stále umožňuje, aby i tento slovník používali také čeští uživatelé.

Slovník, který má nápaditou grafickou úpravu, je vytištěn na kvalitním papíře a opatřen solidní vazbou, by neměl chybět v žádném knihovním fondu větších českých knihoven.

Jiří Cejpek